

Abstrakt

Cílem disertační práce je analýza myšlenek i politických aktivit Jana Scheinosta (1896-1964), novináře a zároveň obratného zákulisního politika, známého také jako ideologa českého fašismu. Práce představuje a analyzuje především ty texty a aktivity této kontroverzní osobnosti, které byly svým způsobem unikátní, typické nebo naopak atypické pro československou politickou a intelektuální scénu první a druhé republiky, od 20. let 20. století do období Protektorátu Čechy a Morava.

Vlivný katolický publicista Scheinost bývá v odborné literatuře spojován nejen s konzervativním tradicionalistickým katolicismem, ale také s fašismem. Práce se však snaží prokázat, že Jan Scheinost především vždy hledal nejvhodnější hnutí či politickou stranu, skrze něž by mohl realizovat své výbojně katolické ideje.

Práce zároveň sleduje historický i kulturní a mediální kontext, v němž Scheinost, mj. šéfredaktor deníku *Lidové listy*, působil. Přesvědčený nacionalista a katolík Scheinost vstoupil na počátku 20. let do Československé strany lidové, ale ta pro něj byla příliš kompromisní a málo konzervativní. Proto založil se spisovatelem Jaroslavem Durychem revue *Rozmach*, kde koncipoval a prezentoval své myšlenky.

Když se v polovině 20. let 20. století formoval český fašismus, Scheinost vstoupil do fašistického hnutí, aby jej ovlivnil a dal mu myšlenkovou náplň. Spatřoval také jisté styčné body fašistické doktríny s katolickou naukou, mj. v koncepci stavovského uspořádání společnosti. Jako kritik demokracie a politického systému první Československé republiky Jan Scheinost promýšlel alternativní politická uspořádání, ideje tzv. stavovského státu.

Možnost naplnění Scheinostových idejí přineslo období druhé republiky, kdy se stal tvůrcem programu vládnoucí Strany národní jednoty. Program ale nestačil být realizován, a Jan Scheinost dokončil svoji veřejnou kariéru jako protektorátní novinář, po válce souzený za svoje články.

Klíčová slova: Jan Scheinost, katolicismus, fašismus, nacionalismus, první Československá republika, druhá republika, Československá strana lidová, Národní obec fašistická, kritika demokracie, stavovský stát.